

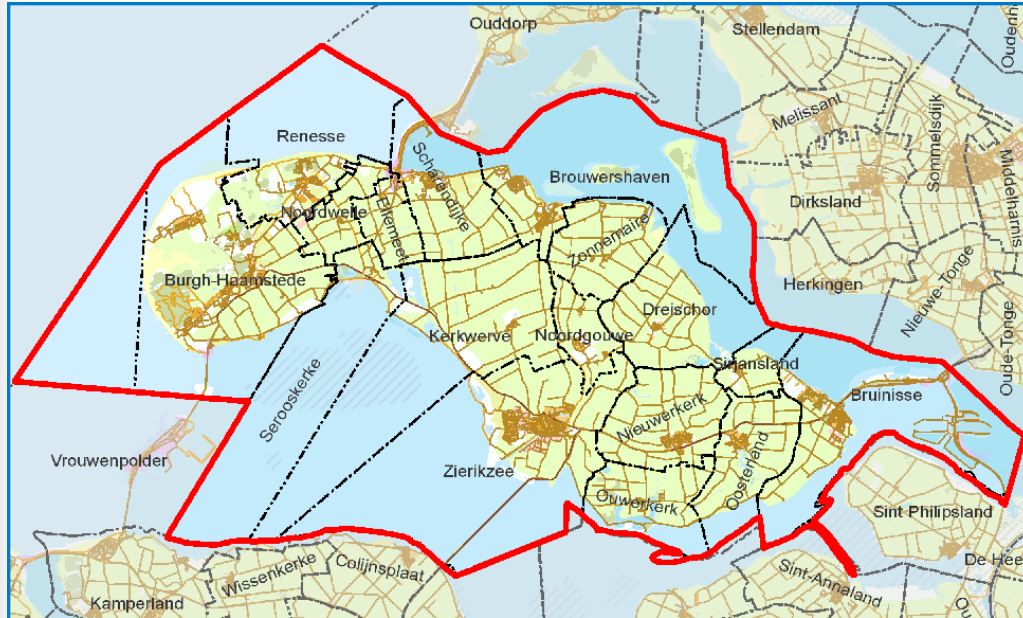
UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

ENERGIEAGENDA

DUURZAME ENERGIEOPTIES VOOR DE GEMEENTE SCHOUWEN-DUIVELAND

Dr. ir. J. van Berkel
Denktank Schouwen-Duiveland
HZ-University of Applied Sciences
7 oktober 2017

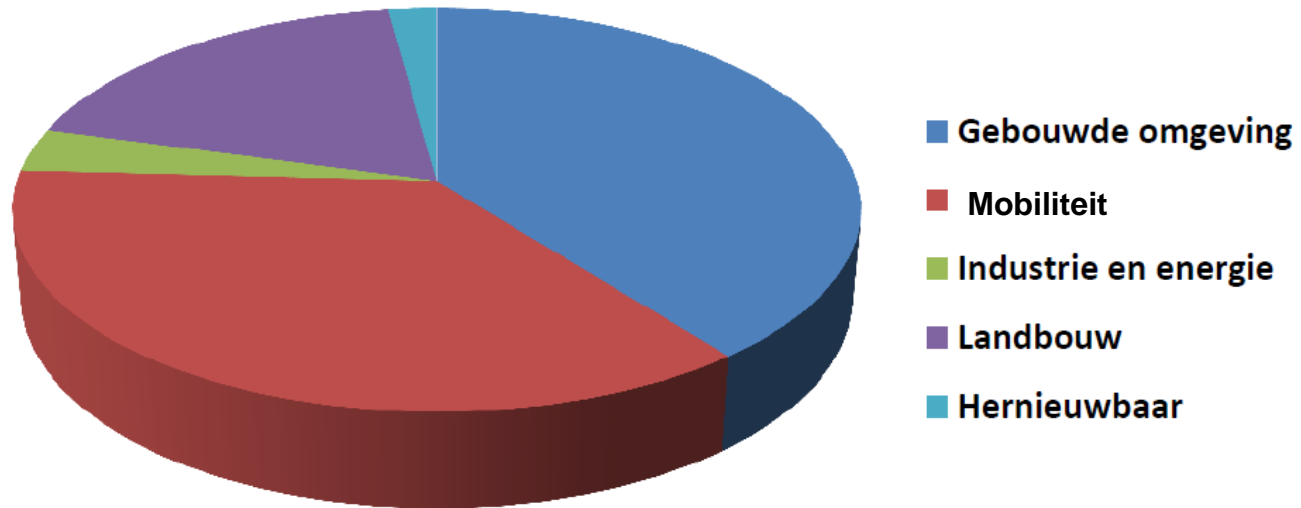
Gemeente Schouwen-Duiveland*:

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Schouwen-Duiveland>

1. 230 km² (land)
2. 258 km² (water)
3. Inwoners 33.739 (1 april 2016)

Huidig (2015) energiegebruik in TJ/jaar*:

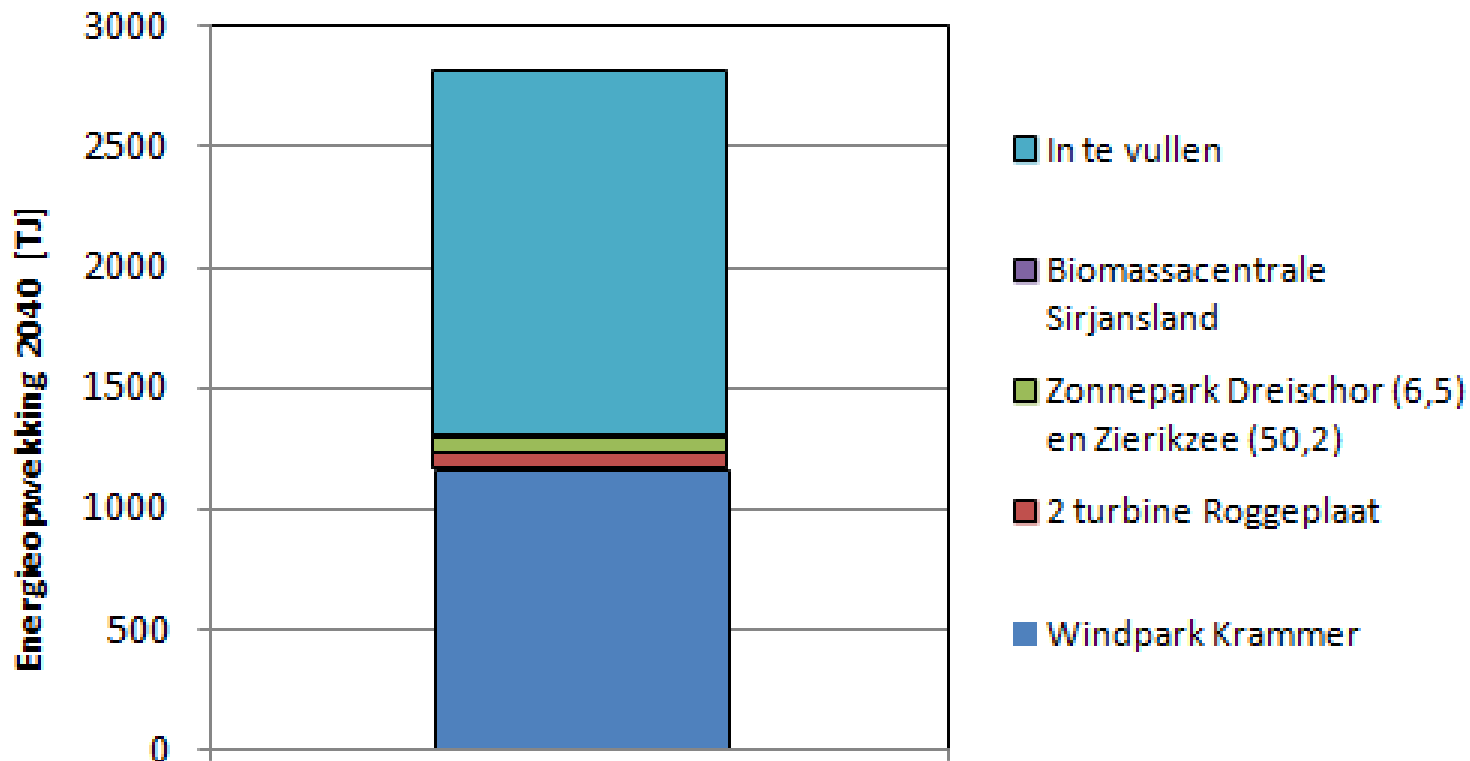

1. Totaal = 4029 TJ
2. Gebouwde omgeving (woningen, publ. diensten, comm. diensten)= 40 %, Mobiliteit = 36 %

* www.klimaatmonitor.databank.nl

Na besparing nog 2823 TJ op te wekken, waarvan nog 1510 TJ in te vullen

Opties voor Schouwen-Duiveland

Woningisolatie

Warmtepompen

ZonPV

ZonPV-weides

Zonneboilers

Zonth-weides

Wind turbines

Getijenergie

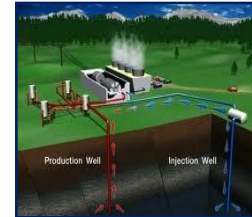
Golfenergie

Zoet zout

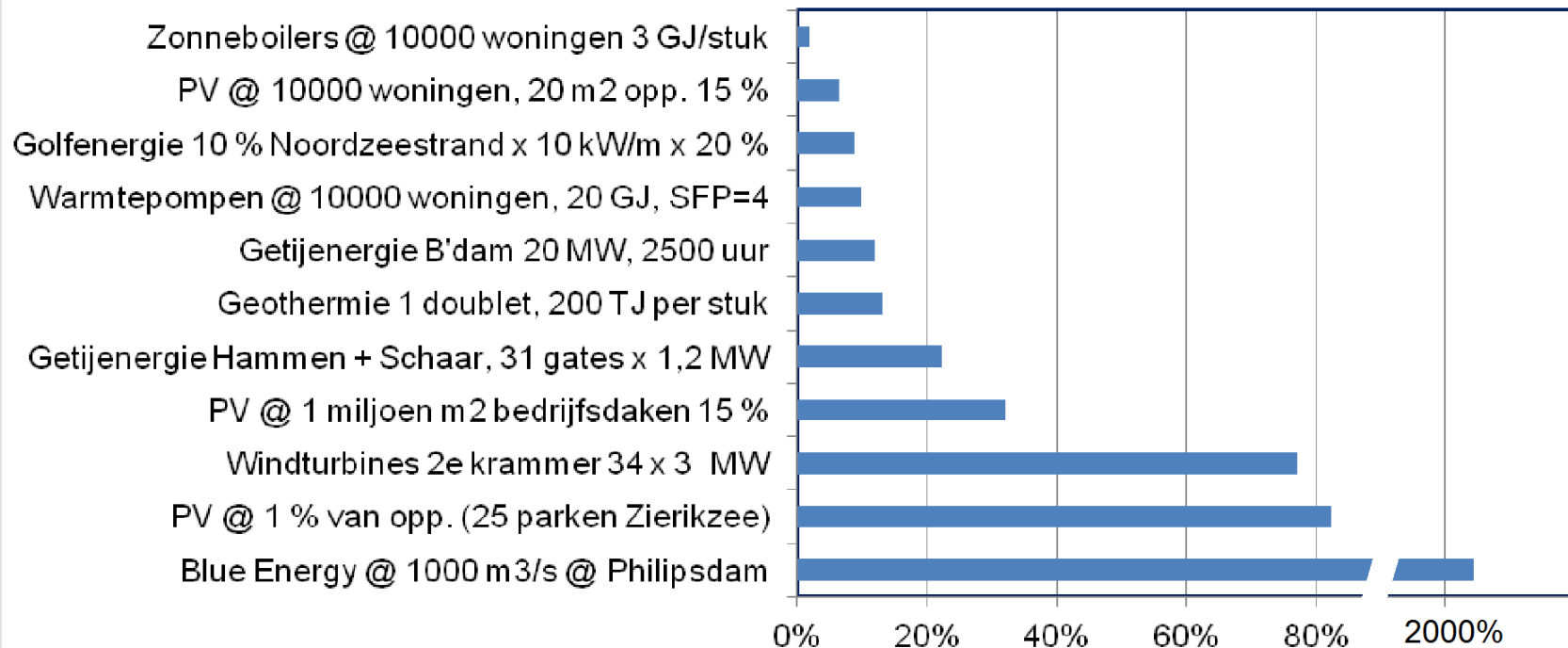

Biomassa.

Geothermie

Indicatie Schouwen-Duiveland:

Stellingen (geen conclusies):

1. Energieneutraal Schouwen-Duiveland is haalbaar!
2. Energieleverend kan ook: Er is duurzame energie (in overvloed), uit zon, wind, water, aarde...
3. Kosten en effect op de openbare ruimte bepalen de keuze.
4. Ruimtelijke invulling in de omgevingsvisie.
5. Proces en afwegingen in een energieagenda.

De energieagenda:

Doel is een eiland-breed gedragen “eilandlijke” agenda voor een energie-neutraal Schouwen-Duiveland in 2014:

1. Aanzet door de Gemeente Schouwen Duiveland,
2. Met input van de denktank (ambtenaren, ondernemers, energie adviseurs, wetenschappers)
3. Met inbreng van de (grote) klankbordgroep o.a. op 30 mei 2017
  - Agenda voor de komende 5 jaar (=voorspelbaarheidshorizon).
  - Ruimte biedend voor voortschrijdend inzicht: Dynamisch
  - Jaarlijkse rapportage wat is gelukt (en wat niet); voortgang.

Alle hens aan dek: Samen op weg naar energieneutraal in 2040!

UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

JACOB VAN BERKEL

DENKTANK SCHOUWEN DUIVELAND

+31 6 228 70 615